

PEST VÁRMEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG
VÁC KATASZTRÓFAVÉDELMI KIRENDELTSÉG

Mustgáz!

A szüreti időszak kezdetével a borospincék veszélye!

A szüreti időszak kezdetén az esetleges balesetek megelőzése érdekében fontos figyelmeztetni a lakosságot a must erjedésének veszélyeire. A mustgáz a must erjedése során felszabaduló széndioxid. Ez a gáz színtelen, szagtalan, a levegőnél körülbelül másfélszer nehezebb, zárt helyiségekben, a levegőt kiszorítva, a föld közelében terül el. Nagyobb koncentráció belégzése oxigénhiányos állapotot okozhat, ami kihat a központi idegrendszer működésére. Ennek jelei szédülés, hányinger, álmoság, mentális zavar és eszméletvesztés. Nagyon fontos ilyenkor a borospincét üzemeltetők odafigyelése, mivel a szén-dioxid a borkészítés folyamata során, erjedés közben szabadul fel olyan mennyiségben, hogy az gondot tud okozni.

Megelőzés

Sajnos sokan nem veszik komolyan, hogy a pincékben alattomosan terjedő mustgáz cselekvésképtelenné teszi az áldozatait, és halálos veszélyt jelenthet.

A mustgáz mérgezés évről évre sok halálos áldozatot követel!

Magyarországon évente 40-50-szer riasztják ilyen esethez a tűzoltókat. A riasztások körülbelül felénél viszont már nem tudnak segíteni, mert nagyon gyorsan létrejön az oxigénhiányos állapot, az eszméletvesztés és a haláleset. Szakértői becslések szerint 100 liter, mintegy 18

cukorfokos must erjedése során akár 9 kg szén-dioxid is felszabadulhat, ami egy szellőzetlen, zárt pincében rövid idő alatt életveszélyes koncentrációt eredményezhet.

Védelmi intézkedések: A mérgezés/ fulladás elkerülése érdekében fontos a pincék megfelelő szellőztetése, ennek érdekében alkalmazzon folyamatosan működő szellőztető berendezéseket, és rendszeresen ellenőrizze, hogy azok működőképesek-e. Szereljenek fel a pincében gázérzékelő riasztóberendezést! A bort zárt hordóban kell tartani, vagy a mustgáz elvezetésről gondoskodni kell! A hordókat lehetőség szerint nagy légtérű helyiségben helyezték el, a pince bejáratára pedig érdemes „Figyelem, mustgáz veszély!” feliratú táblát kihelyezni. Amíg egyikünk a pincében tartózkodik, addig a másik kintről felügyelje a bent tartózkodót! A regisztrált borászati üzemeknek jogszabályi kötelezettségük is van: írásos intézkedési tervvel kell rendelkezniük a mustgáz okozta balesetek elkerülésére, a pincében dolgozóknak pedig a szünetet megelőzően ismétlődő balesetvédelmi oktatáson kell részt venniük, a gázérzékelők karbantartását pedig évente legalább egyszer dokumentálniuk kell.

A gyakran alkalmazott gyertyaláng próba nem százszázalékosan megbízható, de megfelelő körülményekkel alkalmazható: egy rúdhoz rögzített égő gyertyát tartson maga előtt térdmagasságban. Ha a láng elalszik ez a mustgáz jelenlétére és oxigénhiányra utal, ezért azonnal hagyja el a helyiséget, menjen szabad levegőre! Fontos tudni, hogy a gyertya lángját jellemzően csak a mintegy 14%-os szén-dioxid-koncentráció oltja ki, miközben már az ennél jóval alacsonyabb, 9% körüli koncentráció is végzetes lehet néhány perc alatt – vagyis a gyertyapróba önmagában nem helyettesíti a korszerű gázérzékelő berendezést, csak kiegészítheti azt.

Ha baj van

Gyakori probléma, hogy megfelelő védelem nélkül próbálnak segíteni az áldozaton. Elővigyázatlanul ne rohanjunk be a pincébe a sérülthez segítséget nyújtani, mert lehajolva belélegezzük a mustgázt, és előfordulhat, hogy magunk is áldozatul esünk! Sem a gázálarc, sem a gázmaszk nem nyújt védelmet az oxigénhiányt okozó mustgáz ellen, csak palackos, sűrített levegős légzőkészülékben lehet biztonságosan lemenni egy szén-dioxiddal telített pincébe. Ezért aki mustgázzal kapcsolatos balesetet észlel, először azonnal hívja a 112-es segélyhívó számot, a helyszín (pl. külterület) és a megközelítési útvonal pontos megjelölésével tegyen bejelentést, majd ha úgy ítéli meg nyújtson segítséget!

